

ZAJÍMAVĚJŠÍ NÁLEZY BROUKŮ Z OKOLÍ PETROVCŮ NA VIHORLATĚ

Jiří Žirovnický

Pohoří Vihorlat leží geograficky na rozhraní východních a západních Karpat a též na rozhraní panonské a karpatské zóny. Vlastní podklad Vihorlatu tvoří vápence, slepence bohaté CaCO_3 a andesit. V oblasti bučin se tvoří hlubší vrstva humusu. Entomologickým výzkumem pohoří Vihorlatu se po řadu let zabývají specialisté různých skupin hmyzu. Většina exkurzí byla zaměřena na pasáže v okolí Remetských Hamrů, Mořského oka, Vinného. V tomto článku se hodlám zabývat význačnými druhy Coleopter z okolí Petrovců, ležících na jihovýchodním úbočí Vihorlatu, přímo na hranici se Sovětským svazem, asi sedm km západně od Užhorodu. Fauna i flóra této partie je ovlivněna jak východokarpatskou flórou a faunou, tak i panonskou. Lesní porosty jsou listnaté (převážně *Fagus* sp., v menší míře *Acer* sp., *Carpinus* sp., *Quercus* sp., *Betula* sp., *Salix* sp.) různého stáří. V letech 1963 a 1966 jsem podnikl exkurze do nejbližšího okolí Petrovců, pro větší celistvost práce uvádím též nálezy L. Daňka, J. Gottwalda a J. Niedla z téže lokality a děkuji jim touto cestou za ochotně poskytnuté údaje. Všechny uvedené nálezy Coleopter z Petrovců jsou z měsíce července.

1. *Cicindela germanica* L., na pastvinách, blíže obce, lgt. Niedl, 7. 1955, 7. 1956.
2. *Carabus obsoletus* m. *aureocuprea* Rtt., pod kusy dřeva lgt Niedl 7. 1955, 7. 1956.
3. *Carabus zawadskyi* Kr., obdobně lgt Niedl, 7. 1955, 7. 1956.
4. *Carabus arcensis* n. *carpathus* Born., lgt Niedl, 7. 1955, 7. 1956.
5. *Carabus ulrichi* m. *intercessor* Sok., na světlých pasekách pod kusy dřeva, lgt Niedl 7. 1955, 7. 1956.
6. *Carabus cancellatus* m. *pseudograniger* Rtt., lgt Niedl, velmi hojně
7. *Perigona nigriceps* Dej., v náletu na polích, lgt Gottwald 7. 1963, hlášena Gottwaldem (1966) jako nový druh pro území Slovenska.
8. *Staphylinus stercorarius* Oliv., lgt Daněk 7. 1966
9. *Staphylinus chloropterus* Panz., u paty starých stromů, lgt Niedl, 7. 1955.

10. *Staphylinus latebriola* Grav., na okraji pralesní formace, lgt Niedl 7. 1955.
11. *Staphylinus fulvipes* Scop. společně s předešlým, lgt Niedl 7. 1955.
12. *Philonthus cruentus* Gmel., lgt Daněk 7. 1966.
13. *Philonthus cyanipennis* F, na stromových houbách lgt Niedl 7. 1955, 7. 1956, Žirovnický 7. 1963, 7. 1966.
14. *Philonthus sordidus* Grav., lgt Gottwald 7. 1963.
15. *Xantholinus decorus* Er., lgt Daněk 7. 1966.
16. *Quedius ochripennis* Men., lgt Gottwald 7. 1963.
17. *Gyrophynus fracticornis* Müll., lgt Gottwald 7. 1963.
18. *Batrissus formicarius* Aub., více ex. pod kůrou buků u mravenců *Lasius* sp., lgt Žirovnický 7. 1966.
19. *Platysoma frontale* Payk., více ex. pod kůrou buků, lgt. Daněk. Žirovnický 7. 1966.
20. *Acritus minutus* Hrbst., lgt. Daněk 7. 1966.
21. *Micromalus flavicornis* Hrbst., lgt Gottwald 7. 1963.
22. *Monotoma picipes* Hrbst., v náletu na čerstvě posekanou vojtěšku, více ex. lgt Gottwald, 7. 1963, Žirovnický 7. 1963., 7. 1966.
23. *Mycetophagus fulvicollis* F., na stromových houbách lgt Žirovnický 7. 1966.
24. *Pycnomerus terebrans* Oliv., pod kůrou bukových pařezů, lgt Gottwald 7. 1963, Žirovnický 7. 1966.
25. *Cicones variegatus* (Helw.), pod kůrou lgt Gottwald 7. 1963.
26. *Colobicus marginatus* Latr., pod kůrou buku 1 ex. lgt Žirovnický 7. 1966.
27. *Endophleus markowichianus* (Pill.), pod kůrou bukových pahýlů na prosluněných místech více ex. lgt. Gottwald 7. 1963, lgt Žirovnický 7. 1963, 7. 1966.
28. *Apistus rondanii* Villa.; pod kůrou na kořenech starých buků u *Lasius* sp. 3 ex. lgt Žirovnický 7. 1966. Tento vzácný a úhledný myrmekofil chytán dr C. Purkyněm v Užhorodu, tedy v těsné blízkosti Petrovců.
29. *Helichus substriatus* Müll., v letu v podvečer na pasece blízko potoka 1 ex. lgt. Žirovnický 7. 1966.
30. *Ludius ferrugineus* (L.) ve starých a vypálených bucích a vrbách lgt Niedl 7. 1956.
31. *Athous mutillatus* Rosch., na ležícím rozpadlém buku lgt Mykiška 7. 1956.
32. *Dirrhagus clypeatus* Hmpe., v náletu na bukový pahýl několik ex. lgt Žirovnický 7. 1966.

33. *Thambus friwaldskyi* Bonv. 7.1956, lgt Mikyška. (Det. A. Olexa, coll. Gottwald.)
34. *Drapetes biguttatus* Pill., pod bukovou kůrou lgt. Daněk, Žirovnický 7.1966.
35. *Agrilus graminis* Lap., v náletu lgt Daněk 7.1966.
36. *Dicerca berolinensis* (Hrbst.), v náletu na bukové pahýly lgt Niedl 7.1955, 7.1956.
37. *Dicerca alni* (Fisch.), v náletu na sklad olšového dřeva lgt Niedl 7.1955.
38. *Rabocerus foveolatus* (Ljung.), lgt Gottwald 7.1966.
39. *Anticus floralis* (L.), lgt Gottwald 7.1963.
40. *Orchesia micans* Panz., na stromových houbách lgt Gottwald 7.1963, lgt Žirovnický 7.1963, 7.1966.
41. *Boletophagus interruptus* Ill., ve stromových houbách lgt Gottwald 7.1963.
42. *Alpitophagus bifasciatus* Say, v podvečer v letu více ex. lgt Gottwald 7.1963, lgt Žirovnický 7.1963, 7.1966.
43. *Megopis scabricornis* (Scop.). Tento tesařík se vyvíjí a žije na starých bucích v pralesní formaci Petrovců. Byl nalezen v několika ex. L. Daňkem 7.1966, J. Gottwaldem 7.1963, J. Niedlem 7.1955 a mnou 7.1966, vždy pod odchlíplou bukovou kůrou. Malý počet nalezených jedinců lze vysvětlit jednak dobou, kdy byly exkurze podniknuty, dále nočním životem druhu a nepřístupností stromů, na nichž žije. Podle požerků je možno soudit, že druh je v bukových pralesích poblíže Petrovců běžný.
44. *Leptura erythroptera* Hagenb., v náletu na kvetoucí ostružiny lgt Niedl 7.1955. 7.1956
45. *Strangalia thoracica* Creutz., řadu ex. lgt Niedl ve vypálených bucích, v rozpadávajícím se kmeni desítky mrtvých imag. 7.1955, 7.1956.
46. *Strangalia aurulenta* F., na bukových a dubových pařezech lgt Niedl 7.1955, 7.1956.
47. *Strangalia revestita* (L.), náhodně v letu lgt Niedl na okraji lesa 3 ex. 7.1956.
48. *Chlorophorus sartor* (Müll.), v ovocném sadu nad obcí lgt Žirovnický 7.1966.
49. *Isotomus speciosus* (Schneid.), na starých dubových plotech lgt Niedl 7.1955, 7.1956.
50. *Coptocephala rubicunda* Laich., sešmykána, lgt. Gottwald 7.1963.
51. *Systenocerus cribratus* Muls. na pařezech *Betula* sp. lgt Niedl 7.1955, 7.1956.

52. *Oryctes nasicornis* n. *polonicus* Minck, v drti starých pařezů lgt Niedl 7. 1955, 7. 1956.
53. *Potosia affinis* (Andersch), v náletu na skupinu solitérních jedlých kaštanů lgt Niedl 7. 1955, 7. 1956, Daněk 7. 1966.
54. *Potosia aeruginosa* (Drury), na pokraji lesa 1 ex lgt Niedl 7. 1956.
55. *Aphodius scrutator* Gmel., pod exkrementy dobytka lgt Daněk 7. 1966.
56. *Onthophagus ruficapillus* Brullé, pod hovězím exkrementy lgt Niedl 7. 1955, 7. 1956.
57. *Onthophagus illyricus* Scop., pod exkrementy lgt. Niedl 7. 1955, 7. 1956.

Zusammenfassung

INTERESSANTE KOLEOPTERENFUNDE AUS DER UMGEBUNG VON PETROVCE AUF DEM BERG VIHORLAT IN DER OSTSLOWAKEI

Alle angeführten Funde stammen aus Juli. Besondere Aufmerksamkeit gilt den Nummern 7, 28, 33 und 43.

Literatura

Balthasar V., 1956: Fauna ČSR, Brouci listoroží 1. Nakl. ČSAV, Praha. Gottwald J., 1966: Nové a zajímavé nálezy brouků pro faunu Československa. Act. ent. Bohemoslov., 63: 165-169. Heyrovský L., 1955: Fauna ČSR, Tesaříkovití, Nakl. ČSAV, Praha. Michalko J., 1957: Geobotanické pomery pohoria Vihorlat. Bratislava. Reitter E., 1911: Fauna Germanica, 3. Stuttgart. Reitter E., Heyden L., Weise J., 1906: Catalogus Coleopterorum Europae, Caucasi et Armeniae Rossicae. Roubal J., 1941: Katalog Coleopter Slovenska a východních Karpat, 3. Praha. Tesař Z., 1958: Fauna ČSR, Brouci listoroží 2. Nakl. ČSAV, Praha.